

APLIKÁCIA ISA PRI AUDITE V MALÝCH A STREDNÝCH PODNIKOV PODNIKOV¹

APPLICATION FOR ISA audits in SMEs

Ladislav Kareš

OTÁZKA - Vlastnosti malých a stredných spoločností sú veľmi odlišné od vlastností veľkých nadnárodných spoločnostiach. Ako riešia prepracované ISA potreby audítorov, ktorí vykonávajú audity účtovných závierok stredných a malých spoločností ?

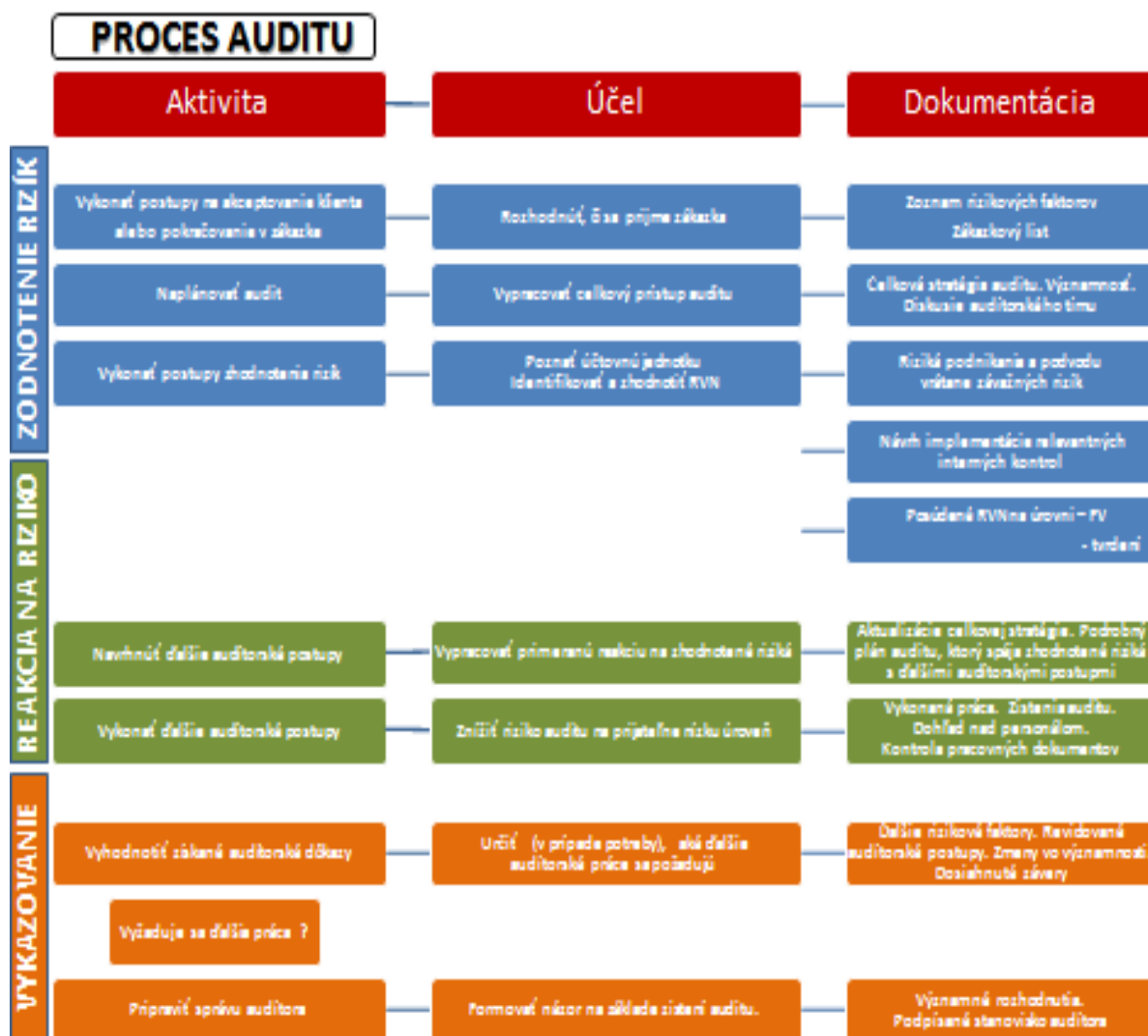
ODPOVEĎ - V štandardoch sa snažíme vyriešiť jeden problém, a síce ich dĺžku a komplikovanosť. Oboje spôsobuje problémy, okrem iného aj audítorom, ktorí overujú účtovné závierky stredných a malých spoločností. Musíme však jednoznačne povedať, že IFAC a IAASB zastávajú názor, že každý audit je audit. A preto IAASB požaduje od všetkých audítorov dodržiavanie ISA bez ohľadu na to, aký audit vykonávajú. Dôvodom je, že audítor vydáva správu bez ohľadu na druh auditu či jeho veľkosť a používateľ správy má právo veriť, že táto správa je vydaná na základe prác, ktoré vedú k rovnakému uisteniu slúžiacemu ako základ pre stanovisko audítora. Audítor musí uplatniť úsudok, aby štandardy za daných okolností uplatnil čo možno najlepšie. Je však dôležité pochopiť toto - ak audítor tvrdí, že audit vykonal v súlade s ISA, musí splniť všetky stanovené požiadavky, ak sú relevantné. Najmä pre malé spoločnosti možno nebudú niektoré ISA relevantné. Napríklad, ak klient auditu nemá funkciu interného auditu, potom je celý ISA 610, ktorý sa zaoberá danou tematikou irelevantný. Menšie spoločnosti tiež nemávajú dcérske spoločnosti ani samostatné divízie, a preto je irelevantný aj celý ISA 600 týkajúci sa auditov skupín.

Čo je audit založený na rizikách?

Prehľad prístupu k auditu založenému na rizikách, metodológia a základné požiadavky upravuje ISA 200 - Celkové ciele nezávislého audítora a vykonanie auditu v súlade s medzinárodnými audítorskými štandardami. Cieľom auditu účtovnej závierky je umožniť audítorovi vyjadriť stanovisko, či je účtovná závierka vo všetkých významných súvislostiach

¹ *Publikácia bola spracovaná ako jeden z výstupov riešenia projektu grantovej agentúry Vedecká Vedecká grantová agentúra Ministerstva školstva SR a Slovenskej akadémie vied (VEGA)*

zostavená v súlade s platným rámcom finančného vykazovania. Cieľom audítora v rámci auditu založeného na rizikách je získať primerané uistenie o tom, že v účtovnej závierke sa nenachádzajú žiadne významné nesprávnosti, ktoré vznikli v dôsledku podvodu alebo chýb.

Audit zahŕňa tri základné kroky:

- posúdenie rizík významnej nesprávnosti v účtovnej závierke
- navrhnutie a vykonanie ďalších audítorských postupov, ktoré sú reakciou na zhodnotené riziká a znižujú riziká významných nesprávností v účtovnej závierke na prijateľne nízkú úroveň;

- vydanie audítorskej správy na základe zistení auditu.

Riziko auditu

Audítor je povinný audit naplánovať a vykonať tak, aby znížil riziko auditu na prijateľne nízku úroveň, ktorá zodpovedá cieľu auditu.

Riziko auditu tvoria dve hlavné zložky:

- riziko, že účtovná závierka obsahuje významnú nesprávnosť (prirodzené riziko a kontrolné riziko);
- riziko, že audítor túto nesprávnosť nezistí (detekčné riziko alebo riziko zákazky).

Hlavné zložky rizika auditu:

- Prirodzené riziko
- Kontrolné riziko
- Detekčné riziko
- Kombinované riziko
- Riziko podvodu

Zhodnotenie rizika

Audity založené na rizikách vyžadujú, aby audítori poznali účtovnú jednotku a jej prostredie vrátane internej kontroly. Účelom je identifikovať a zhodnotiť riziká významnej nesprávnosti účtovnej závierky - RVN

Fáza zhodnotenia rizík pri audite zahŕňa tieto kroky:

- vykonanie postupov pre prijatie klienta alebo pre pokračovanie na zákazke;
- plánovanie zákazky;
- zhodnotenia rizík na účely poznania podnikania a identifikovania prirodzeného rizika a kontrolného rizika;

platnej legislatívy účtovníctva z pohľadu audítorskej profesie.

- identifikácia relevantných postupov internej kontroly
- zhodnotenie rizík významnej nesprávnosti v účtovnej závierke

Reakcia na riziko

Druhou fázou auditu je vykonanie audítorských postupov, ktoré sú reakciou na posúdené riziká a poskytnú dôkazy potrebné na podporu audítorského stanoviska.

Audítorské postupy navrhnuté na identifikáciu rizík by mohli zahŕňať kombináciu:

- testov prevádzkovej efektívnosti internej kontroly
- substantívne postupy ako testy detailov a analytické postupy.

Vykazovanie

Poslednou fázou auditu je posúdiť získané audítorské dôkazy a stanoviť, či sú dostatočné a vhodné na zníženie rizík významnej nesprávnosti v účtovnej závierke na prijateľne nízku úroveň. Každé dodatočné riziko by malo byť primerane posúdené a mali by byť vykonané ďalšie požadované audítorské postupy. Po uskutočnení všetkých postupov a vyvedení záverov mali by byť manažmentu a osobám povereným spravovaním oznámené zistenia auditu a malo by byť formulované stanovisko audítora a malo by byť vykonané rozhodnutie o vhodnej formulácii audítorskej správy.

ZÁVER - ZHRNUTIE

Audit - je prístup založený na rizikách.

Audítor je povinný:

- vykonávať audit v súlade s ISA - Medzinárodnými audítorskými štandardmi.
- audit naplánovať a vykonať s profesionálne skeptickým postojom
- zistiť, či rámec finančného vykazovania, ktorý manažment použil pri zostavovaní účtovnej závierky, je prijateľný.

Abstrakt

V príspevku sa autor snaží poukázať na skutočnosť, že audit účtovných závierok malých a stredných spoločností sa ničím nelíši od auditu účtovných závierok veľkých spoločností,

a že vždy ide o proces založený na rizikách, ktorý vychádza z individuálnych podmienok a individuálnych cieľov, ktoré sa vyskytujú pri každej zákazke auditu.

Klíčová slova: ISA, rizikovo orientovaný prístup, SMEs,

Summary

In this paper the author tries to point out that the audit of the accounts of small and medium-sized companies is no different from the audit of the accounts of large companies, and that is always a risk-based process, which is based on individual circumstances and individual goals that occur in each audit engagement.

Key words: ISA, risk-based approach, SMEs,

JEL klasifikácia: M42

Použitá literatúra

- [1] KAREŠ, L.: Audítorstvo. IURA Edition. Bratislava 2010. ISBN 978-80-8078-334-1
- [2] IFAC: Príručka na používanie medzinárodných audítorských štandardov pri výkone auditu v malých a stredných podnikoch. IFAC New York, UDVA Bratislava 2009 ISBN 978-80-970174-0-8
- [3] IFAC: Príručka Medzinárodných usmernení pre audit, uisťovacie služby a etiku. IFAC New York, SKAU Bratislava 2012. ISBN 978-80-89265-04-6

Kontakt

Ladislav Kareš, Doc., Ing., PhD., Katedra účtovníctva a audítorstva, FHI EU v Bratislave, Dolnozemska cesta 1/b, 852 35 Bratislava, tel.: +421 2 67 295 xxx, kares@euba.sk